

S. Sayısı : 179

Ticaret mukavelesi ve modüs vivendi akdetmiyen Devletler ülkesinden Türkiyeye yapılacak ithalâta memnuiyetler veya tahdit veya takyitler tatbikına dair olan kanuna müzeyyel 2294 sayılı kanuna ek kanun lâyihası ve İktisad, Gümrük ve İnhisarlar, Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/425)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar müdürlüğü

Sayı: 6/345

5 - II - 1936

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Ticaret mukavelesi ve Modüs vivendi akdetmeyen Devletler ülkesinden Türkiyeye yapılacak ithalâta memnuiyetler veya tahdit veya takyitler tatbikına dair olan 10 haziran 1933 tarih ve 2294 numaralı kanuna ek olarak Hariciye vekilligince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 3 - II - 1936 toplantısında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Müstaceliyet kaydile müzakeresini dilerim.

Başvekil

I. İnönü

Esbabı mucibe lâyiası

Memleketimizle ticaret mukavelesi akdetmemiş olan veya böyle bir mukavele akti için müzakerelere başlanması yolunda Hükümeti Cümhuriyemiz tarafından vaki teklif ve teşebbüsleri neticesiz bırakan veyahud ticaret mukavelesinin aktine intizaren Modüs vivendi yapmaktan imtina eden ecnebi Devletler ülkesinden Türkiye Cumhuriyeti ülkesine yapılacak ithalâtı tamamen veya kısmen menetmeğe veya bu ithalâtın tahdidine veyahud önceden Hükümetimizin müsaadesini istihsal suretile kayid altında icrası usulünün ihdası hakkında Hükümetimizi salâhiyetdar kılan 1873 numaralı ve 22 temmuz 1931 tarihli kanunla Yüksek Meclisiniz Hükûmete salâhiyet vermiş idi.

Bu kanuna zeylen Meclisinizce kabul edilen 10 - VI - 1933 tarih ve 2294 sayılı kanunla bu salâhiyetin hututu gösterilmekle beraber bunun meriyet müddeti 22 şubat 1936 senesi olarak tesbit kılınmış idi. Fevkalâde iktisadî mecburiyetlerden doğan bu takyidat rejiminin ilgasını icab ettirecek derecede Devletler iktisadiyatında bir salâh mevcut olmadığından Hükümetiniz bu salâhiyetin bitim tarihinden itibaren Modüs vivendilerin aktine dair 3 - VI - 1935 tarih ve 2258 numaralı kanunla tayin edilmiş olan 1 temmuz 1938 tarihine kadar temdidini zarurî görmüştür.

Bu babta tanzim olunan kanun lâyihası yüksek tasviblerine arz olunmuştur.

İktisad encümeni mazbatası

T. B. M. M.

İktisad encümeni

Karar No. 22

Esas No. 1/425

24 - IV - 1936

Yüksek Reisliğe

Ticaret mukavelesi ve modüs vivendi aktetmeyen Devlet ülkesinden Türkiye'ye yapılacak ithalâta memnuiyetler veya tahdit ve takyitler tatbikine dair olan 10 haziran 1933 tarih ve 2294 sayılı kanunun meriyet müddetinin 1 temmuz 1938 tarihine kadar uzatılması hakkında Hariciye vekilliğince hazırlanıp İcra Vekilleri Heyetinin 3 - II - 1936 tarihli toplantısında Yüksek Meclise sunulmasına karar verilen kanun lâyihası encümenimize verilmekle Hariciye vekâleti umumî kâtibi hazır olduğu halde okundu ve görüşüldü.

Katî ticaret mukavelesi akti için müzakereye başlanmış veya başlanacak Devletler ile muvakkat ticarî itilâflar akdine dair Yüksek Meclise kabul edilen 1679 sayılı kanunun meriyet müddeti son defa 2759 numaralı kanun ile 11 temmuz 1938 tarihine kadar uzatılmış idi.

Bu lâyiha ile de Hükümet ticaret muahedesi ve modüs vivendi aktetmeyen Devlet ülkesinden Türkiye'ye yapılacak ithalâta memnuiyetler veya takyitler tatbikine dair olan 1873 numaralı kanuna ek 2294 sayılı kanunda yazılı meriyet müddetinin 22 şubat 1936 tarihinde hitam bulmasına binaen bu müddeti yukarıda yazılı 2759 sayılı kanunun meriyet müddetinin sonu olan 1 temmuz 1938 tarihine kadar uzatmayı teklif etmektedir.

Şüban iktisadî buhranın doğurduğu ahval neticesi olarak hiç bir Devletle uzun müddetli ticaret mukaveleleri yapmak mümkün olmadıktan tabii halin avdetine kadar daima müteyakkız bulunmak ve icabında müteakabilen anî tedbirler almak vaziyeti devam etmekte olduğundan lâyiha ile uzatılması istenilen bu müddetin kabulünü encümenimiz de muvafık bulmuştur.

Havalesi mucibince Gümrük ve inhisarlar encümenine verilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur .

İktisad E. Resi	M. M.	Kâtib
Tekirdağ	Giresun	Niğde
Ş. Kesebir	I. Sabuncu	.
Aza	Aza	Aza
Afyon	Konya	Kayseri
B. Türker	II. Dikmen	S. Demirezen
Aza	Aza	Aza
Seyhan	Ankara	Eskişehir
E. Nayman	A. Ulus	E. Sazak
Aza	Aza	Aza
Maraş	Ankara	Giresun
K. Kusun	E. Demirel	M. Kılıç
Aza		
Samsun		
A. Tunali		

Gümrük ve inhisarlar encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Gümrük ve inhisarlar encümeni

Karar No. 12

Esas No. 1/425

4 - V - 1936

Yüksek Reisliğe

Ticaret mukavelesi ve modüs vivendi aktetmeyen Devletler ülkesinden Türkiye'ye yapılacak ithalâta memnuiyetler veya tahdit veya takyitler tatbikine dair olan 10 haziran 1933 tarih ve

2294 sayılı kanuna ek olarak Hariciye vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 3 - II - 1936 tarihinde Yüksek Meclise verilmesi kararlaştırılan ve 5 şubat 1936 tarih ve 6/354 sayılı ile

gönderilen ve İktisad encümeninden sonra 24 - IV - 1936 da encümenimize de havale edilmiş olan lâyiha 2 - V - 1936 tarihindeki toplantımızda Hariciye vekâleti mesul memuru da hazır olduğu halde okundu ve iş görüşüldü.

Encümenimiz İktisad encümeninin fikirlerini tamamen yerinde görerek lâyihayı onun tadil ettiği şekilde kabul etmiştir.

Havalesi üzere Maliye encümenine verilmek

için Yüksek Reisliğe sunulurr.

Gü. ve İn. Reisi Na.	M. M.	Kâ.
İstanbul	İstanbul	Sinob
S. Uraz	S. Uraz	H. Orucoğlu
Aydın	Konya	Seyhan
N. Göktepe	Bediz	İ. Mete
Eskişehir	Samsun	
Özdamar	Memed Güneşdoğdu	

Maliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Maliye encümeni

Karar No. 59

Esas No. 1/425

4 - V - 1936

Yüksek Reisliğe

Ticaret mukavelesi ve modüs vivendi aktetmeyen Devletler ülkesinden Türkiyeye yapılacak ithalâta memnuiyetler veya tahdit ve takyitler tatbikına dair olan 10 haziran 1933 tarih ve 2294 sayılı kanunun meriyet müddetinin 1 temmuz 1938 tarihine kadar uzatılması hakkında Hariciye vekilligince hazırlanıp Başvekâletin 5 - II - 1936 tarih ve 6/345 sayılı tezkeresile Büyük Meclise sunulan kanun lâyihası İktisad ve Gümrük ve inhisarlar encümenlerince görüldükten sonra encümenimize havale olunmakla tetkik ve müzakere olundu.

Encümenimiz İktisad encümeninin bu husustaki noktai nazarıma iştirakle lâyihayı tadil veç-

hile aynen kabul etmiştir.

Yüksek Reisliğe sunulur.

Maliye E. Reisi Na.	M. M.	Kâtib
İzmir	İsparta	Çankırı
M. N. Zabcı		M. Önsay
Aza	Aza	Aza
İstanbul	Diyarbakir	Çoruh
Y. Yazıcı	H. Öviz	İ. Sami
Aza	Aza	Aza
Gümüşane	Erzurum	Diyarbakir
Ş. Önderser	P. Demiralp	Z. Tiğrel
Aza		
İzmir		
K. Dursun		

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe encümeni

Mazbata No. 144

Esas No. 1/425

5 - V - 1936

Yüksek Reisliğe

Ticaret mukavelesi ve modüs vivendi aktetmeyen Devler ülkesinden Türkiyeye yapılacak ithalâta memnuiyetler veya tahdid veya takyitler tatbikına dair olan 2294 sayılı kanuna ek olarak hazırlanan kanun lâyihası İktisad ve Ma-

liye encümenlerinin mazbatalarile birlikte encümenimize verilmiş olmakla Hariciye vekâleti vekili Saracoğlu Şükrü hazır olduğu halde okundu ve konuşuldu.

Teklif olunan lâyiha gösterilen lüzuma bina-

en encümenimizce de İktisad encümeninin hazırladığı şekil dairesinde kabul edildi.

Umumî Heyetin tasvibine konmak üzere Yüksek Reisliğe sunuldu

Reis	R. V.	M. M.
Budur	İsparta	Trabzon
M. Şeref Özkan	M. Ünsal	S. Day
Kâtib		
İstanbul	Balıkesir	Çorum
F. Öymen	E. Adakan	M. Cantekin

Çorum	Gümüşane	İzmir
E. S. Akgöl	D. Sakarya	K. İnanç
Manisa	Mardin	Muş
T. Türkoğlu	R. Erten	Ş. Çiloğlu
Muş	Ordu	Seyhan
Ş. Ataman	II. Yalman	Naci Eldeniz
Siird	Sivas	Sivas
M. Mayakon	R. Başara	Remzi Çiner

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Ticaret mukavelesi ve Modüs vivendi aktetmiyen Devletler ülkesinden Türkiye'ye yapılacak ithalâta memnuiyetler veya tahdid veya takyitler tatbikına dair olan 10 haziran 1933 tarihli ve 2294 numaralı kanuna müzeyyel kanun lâyihası

MADDE 1 — Ticaret mukavelesi ve modüs vivendi aktetmeyen Devletler ülkesinden Türkiye'ye yapılacak ithalâta memnuiyetler veya tahdid veya takyitler tatbikına dair olan 22 temmuz 1931 tarih ve 1873 numaralı kanuna müzeyyel 10 - VI - 1933 tarih ve 2294 numaralı kanunun beşinci maddesinde gösterilen meriyet müddeti 1 temmuz 1938 tarihine kadar uzatılmıştır.

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden mu-teberdir.

MADDE 3 — Bu kanunun hükümlerini icra-ya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

3 - II - 1936

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
İ. İnönü	Ş. Saracoğlu	K. Özalp
Da. V. V.	Ha. V. V.	Ma. V.
C. Bayar	Ş. Saracoğlu	F. Ağralı
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
S. Arıkan	A. Çetinkaya	C. Bayar
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. R. Saydam	Rana Tarhan	Muhlis Erkmen

İKTİSAD ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Ticaret mukavelesi ve Modüs vivendi aktetmiyen Devletler ülkesinden Türkiye'ye yapılacak ithalâta memnuiyetler veya tahdid veya takyitler tatbikına dair olan 2294 numaralı kanuna müzeyyel kanun lâyihası

MADDE 1 — Ticaret mukavelesi ve modüs vivendi aktetmeyen Devletler ülkesinden Türkiye'ye yapılacak ithalâta memnuiyetler veya tahdit veya takyitler tatbikına dair olan 1873 numaralı kanuna müzeyyel 2294 numaralı kanunun 5 nci maddesinde gösterilen meriyet müddeti 1 temmuz 1938 tarihine kadar uzatılmıştır.

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden mu-teberdir.

MADDE 3 — Bu kanunun hükümlerini icra-ya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.